

JAKAB Attila PhD: *Tudományos életrajz*

Személyes adatok:

Születés: 1966. december 20, Csíkszereda (Románia)

Családi állapot: nő, 3 gyermek

Állampolgárság: magyar, román

Végzettség:

1998: egyháztörténész – katolikus teológus (PhD: ókeresztény történelem)

1992: egyháztörténész – katolikus teológus (MA)

Tanulmányok:

1986–1990: Felsőfokú tanulmányok – Római Katolikus Hittudományi Főiskola, Gyulafehérvár (Románia)

1990–1998: Egyetemi tanulmányok – Strasbourg II Egyetem (Université des Sciences Humaines) Katolikus Teológia Kara. Doktori (PhD) fokozat: „summa cum laude”.

Kutatási területek:

- a judaizmus és a kereszténység viszonya
- a kereszténység társadalom- és intézménytörténete
- a kereszténység és az államhatalom/politikai hatalom viszonya
- a vallások (elsősorban a kereszténység) geopolitikája

Munkahelyek (szakmai tevékenységek):

2012 július – regisztrált álláskereső

2011–2012 június: egyetemi adjunktus ELTE BTK Történeti Intézet, Kelet-Európa Története Tanszék

2003–2010: tudományos munkatárs (kutató), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány.

2004–2007: óraadó, Apor Vilmos Katolikus Főiskola.

2008–2010: tudományos tanácsadó és óraadó, Zsigmond Király Főiskola.

1998–2002: posztdoktori kutató tanársegéd, Genfi Egyetem Protestáns Teológia Kara (Enrico Norelli professzor mellett).

1998–1999 (2. félév): vendégelőadó (a kereszténység története), Strasbourg II Egyetem Protestáns Teológia Kara.

Tudományos előadások: Hollandia, Franciaország, Svájc, Olaszország, Magyarország, Románia, Lengyelország, Ausztrália.

Nyelvismeret: magyar – anyanyelv

román – olvas, ír, beszél (felsőfokon)

francia – olvas, ír, beszél (felsőfokon)

angol – olvas, ír, beszél (középfokon)

olasz – olvas

Válogatott bibliográfia:

Önálló kötetek:

1. *20 siècles de prières chrétiennes.* (Croire & Comprendre), Éditions du Signe, Strasbourg, 1999, 330. p.

2. *Ecclesia alexandrina. Evolution sociale et institutionnelle du christianisme alexandrin (IIe et IIIe siècles)*. (Christianismes anciens, 1) - Editions Peter Lang, Bern / Berlin / Bruxelles / Frankfurt. a. M. / New York / Oxford / Wien, 2001, xvi+373 p.; 2., javított kiadás: 2004.
3. *Vergődésben. Magyar kisebbségek „történelmi” egyházai az átalakuló Európában. Problématár*, Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2009, 317 p.
4. *Mivé lettél, mivé leszel, csángó magyar? A katolikus egyház szerepvállalása a moldvai csángók elrománosításában*, Kairosz Kiadó, Budapest, 2012, 216 p.

Közösen szerkesztett kötet:

Cristian BADILITA – Attila JAKAB (szerk.), *Jean Cassien entre l’Orient et l’Occident. Actes du colloque international organisé par le New Europe College en collaboration avec la Ludwig Boltzmann Gesellschaft*. (Bucarest, 27-28 septembre 2001), Beauchesne, Paris – Polirom, Iași, 2003, xv+263 p.

Válogatott tanulmányok:

1. „Márk evangélista, avagy az alexandriai kereszténység kezdetei (Mítosz és valóság)”, *Theologiai Szemle* 40, 1997/4, 202-205.
2. „Vallás és nacionalizmus”, *Pro Minoritate* 6, 1997/3-4, 170-185.
3. „Y a-t-il une “folie balkanique”?”, *Histoire & Anthropologie* n°16, 1998, 43-48
4. „Le judaïsme hellénisé d’Alexandrie depuis la fondation de la ville jusqu’à la révolte sous Trajan”, *Henoch. Studi storico-filologici sull’ebraismo*, 21, 1999, 147-164.
5. „Chrétien d’Alexandrie. L’insertion sociale et l’“évolution institutionnelle” d’une communauté chrétienne au IIe-IIIe siècles”, *Adamantius* 5, 1999, 92-104.
6. „Les “catholiques” de Moldavie. Groupe social à caractère national ou religieux?”, *Histoire & Anthropologie. Revue pluridisciplinaire de sciences humaines* (Strasbourg - Paris) n° 21, 2000 (=Religions et civilisations), 113-129.
7. „Actes de Jean: Etat de la recherche (1982-1999)”, *Rivista di Storia e Letteratura Religiosa* 36, 2000, 299-334.
8. „Les béatitudes chez Tertullien. Préoccupations sociales ou spirituelles?”, *L’esegesi dei Padri latini. Dalle origini a Gregorio Magno. XXVIII Incontro di studiosi dell’antichità cristiana*. Roma, 6-8 maggio 1999. (Studia Ephemeridis Augustinianum, 68) - Institutum Patristicum Augustinianum, Roma, 2000, 115-124.
9. „L’organisation de la communauté chrétienne d’Alexandrie d’après Clément”, *Anthropos laïkos*. Mélanges Alexandre Faivre à l’occasion de ses 30 ans d’enseignement édités par Marie-Anne Vannier, Otto Wermelinger et Gregor Wurst. (Paradosis. Etudes de littérature et de théologie anciennes, 44), Editions Universitaires, Fribourg (Suisse), 2000, 131-139.
10. „Denys d’Alexandrie: réexamen des données biographiques”, *Recherches Augustiniennes* 32, 2001, 3-37.
11. „L’Europe à la recherche de son identité”, *Chosir* n° 518, 2003, 17-19.
12. „Religion, identité et représentations géopolitiques”, Centre International d’Etudes Géopolitiques, *Géopolitique, religions et civilisations. Quelles perspectives pour le XXIe siècle?* Colloque Genève, 14 juin 2002. Textes réunis et édités par Laurence Methot et Gyula Csurgai. (Mobiles géopolitiques), L’Age d’Homme, Lausanne, 2003, 29-47.
13. „Religiosity and Spirituality in Origen’s Time”, *Prayer and Spirituality in the Early Church*. Volume 3: *Liturgy and Life*. Edited by Bronwen NEIL, Geoffrey D. DUNN and Lawrence CROSS, St Paul’s Publications, Sydney, 2003, 345-351.
14. „L’Egypte chrétienne au temps de Jean Cassien”, C. BADILITA – A. JAKAB (éds.), *Jean Cassien entre l’Orient et l’Occident*. Actes du colloque international organisé par le New Europe College en collaboration avec la Ludwig Boltzmann Gesellschaft. (Bucarest, 27-28 septembre 2001), Beauchesne, Paris – Polirom, Iași, 2003, 1-14.
15. *Az erdélyi magyar történelmi egyházak társadalmi szerepe*. (Műhelytanulmány, 4), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2003, 35 old.

16. „Alexandrie et sa communauté chrétienne à l'époque d'Origène”, dans *Origeniana Octava. Origen and the Alexandrian Tradition / Origene e la tradizione alessandrina*. Papers of the 8th International Origen Congress. Pisa, 27-31 August 2001. Edited by L. PERRONE. In collaboration with P. Bernardini and D. Marchini. (Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium, 164), University Press – Uitgeverij Peeters, Leuven, 2003, 93-104.
17. „The Reception of the *Apocalypse of Peter* in Ancient Christianity”, *The Apocalypse of Peter*. Edited by Jan N. BREMMER and István CZACHESZ. (Studies on Early Christian Apocrypha, 7), Peeters, Leuven, 2003, 174-186.
18. „A szolgálatok különfélesége (IKor 12). Karizma és hatalom az ókeresztény korban”, BENYIK György (szerk.), *Hatalom és Karizma*, JATEPress, Szeged, 2003, 83-88.
19. „Philón öröksége. Az alexandriai hellenista zsidóság szellemi hagyatéka a keresztény teológiában”, *Vigilia* 69, 2004/4, 264-270.
20. „Les ambitions géopolitiques de l'Église catholique”, Centre International d'Études Géopolitiques (C.I.E.G.), *Quelles perspectives géopolitiques pour l'Europe?* Sous la direction de Gyula CSURGAI. Édité par Laurence METHOT. (Mobiles géopolitiques), L'Age d'Homme, Lausanne, 2004, 92-102.
21. *A laicítás*. (Műhelytanulmány, 7), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2004, 55-62.
22. „Réception et canonisation des textes chrétiens: le cas de l'*Apocalypse de Jean*”, *Recueils normatifs et canons dans l'Antiquité. Perspectives nouvelles sur la formation des canons juif et chrétien dans leur contexte culturel*. Actes du colloque organisé dans le cadre du programme plurifacultaire *La Bible à la croisée des savoirs* de l'Université de Genève, 11-12 avril 2002. Édités par Enrico NORELLI. (Publications de l'Institut Romand des Sciences Bibliques, 3), Éditions du Zèbre, Prahins, 2004, 133-145.
23. „A pasztorális levelek egyházszerkezeti modellje. Társadalom- és intézménytörténeti megfontolások”, BENYIK György (szerk.), *Világi közösség, vallási közösség*, JATEPress, Szeged, 2004, 165-176.
24. *A protestáns Erdély. Az erdélyi magyar protestáns egyházak és vallási közösségek társadalmi szerepe*. (Műhelytanulmány, 11), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2005, 62 old.
25. *A pluralitás vonzáskörében. Csíkszereda történelmi, társadalmi és vallási mikroszociográfiája*. (Műhelytanulmány, 13), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2005, 45 old.
26. *Többszörösen kisebbségben. A magyarországi román kisebbség vallási arculata és az ortodox egyház társadalmi szerepe*. (Műhelytanulmány, 14), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2005, 36 old.
27. „Le Gnosticisme Alexandrin aux Premiers Temps du Christianisme”, *The Wisdom of Egypt. Jewish, Early Christian, and Gnostic Essays in Honour of Gerard P. Luttikhuisen*. Edited by Anthony HILHORST and George H. VAN KOOTEN. (Ancient Judaism and Early Christianity, 59), Brill, Leiden / Boston, 2005, 365-379.
28. *Székelyföld. Mítosz és valóság*. (Műhelytanulmány, 15), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2005, 58 old.
29. „Églises et pouvoir politique en Hongrie”, *Choisir* n° 556, 2006, 25-28.
30. *Csángóság és katolicizmus. Az identitástudat változásai*. (Műhelytanulmány, 18), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2006, 54 old.
31. *Értelmiségi sorsok Erdélyben. Jelenünk a történeti visszatekintés tükrében*. (Műhelytanulmány, 23), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány Budapest, 2006, 56 old.
32. „Az egyháztörténet a teológia és a történetírás metszéspontjában”, *Korunk* XVII, 2006/12, 23-28.
33. „L'idée républicaine en Hongrie”, *L'idée républicaine en Europe XVIIIe / XXIe siècles. Histoire et pensée universelles, Europe. La République universelle*. Volume I. Sous la

- direction de Paul BAQUIAST & Emmanuel DUPUY. Préface d'André Bellon. (Questions contemporaines) - L'Harmattan, Paris, 2007, 187-191.
34. „Nemzet-” és egyházpolitika Erdélyben. A Gyulafehérvári Római Katolikus Hittudományi Főiskola (Papnevelő Intézet – SIS) betagozódása a kolozsvári Babeş-Bolyai Tudományegyetembe. (Háttéranyag, 3), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2007, 57 old.
 35. „Antoniosz és Pakhomiosz. Az aszketikus életmód különböző megnyilvánulásai Egyiptomban a társadalomtörténeti megfontolások tükrében”, BAÁN István – RIHMER Zoltán (szerk.), *Elmélet és gyakorlat a korai szerzetességben*, Szent István Társulat, Budapest, 2007, 44-49.
 36. „La réception de l'Apocalypse de Paul dans le christianisme de l'Antiquité tardive”, *Warszawskie Studia Teologiczne* 20, 2007/2 (*Miscellanea Patristica reverendissimo domino Marco Starowieyski septuagenario professori illustrissimo viro amplissimo ac doctissimo oblata*), 145-157.
 37. *A szlovákiai magyarság vallási arculata. Eredmények, folyamatok és perspektívák.* (Műhelytanulmány, 27), Európai Összehasonlító Kisebbségkutatások Közalapítvány, Budapest, 2007, 64 old.
 38. „Vallástudomány – Hittudomány”, *Confessio. A Magyarországi Református Egyház Figyelője* 35, 2008/3, 35-47.
 39. „Religion et conflits identitaires: à la quête de nouvelles idéologies”, *Revue Militaire Suisse* 2008/juillet-août, 50-52.
 40. „Az ókereszténység Eliade műveiben”, BÁSTI Ágnes – MÁTÉ-TÓTH András (szerk.), *Mircea Eliade egykor és ma. Centenárium tisztelegés*, Belvedere Meridionale, Szeged, 2008, 79-98 & 144-145 (english abstract).
 41. „Cyprien et les Synodes de Carthage. L'autorité épiscopale face à des problèmes disciplinaires”, *Classica et Christiana. Periodico annuale del Centro di Studi Classici e Cristiani della Facoltà di Storia dell'Università "Alexandru I. Cuza" di Iași* 3, 2008, 169-178.
 42. „Appartenir à l'Église. Origène, homme de foi et de combat”, *Origeniana Nona. Origen and the Religious Practice of His Time.* Papers of the 9th International Origen Congress. Pécs, Hungary, 29 August – 2 September 2005. Edited by G. HEIDL and R. SOMOS. In collaboration with C. Németh. (Bibliotheca Ephemeridum Theologicarum Lovaniensium, 228), Uitgeverij Peeters, Leuven / Paris / Walpole, MA, 2009, 195-204.
 43. „Religion & Identity Conflicts: In Search of New Ideologies”, *Identity and Conflict. Security Forum 2008.* Edited by Alexandre VAUTRAVERS and Eugene JAMES, Webster University, Geneva, 2010, 61-75.
 44. „Paul de Samosate, un évêque pas comme les autres? L'église d'Antioche dans la tourmente politico-religieuse au milieu du IIIe siècle”, *Classica et Christiana. Periodico annuale del Centro di Studi Classici e Cristiani della Facoltà di Storia dell'Università "Alexandru I. Cuza" di Iași* 5/1, 2010, 141-160.
 45. „Republikánus valláspolitikai – Az esélyegyenlőség és az antidiszkrimináció egyetlen lehetősége Közép-Kelet-Európában”, *A vallási diszkrimináció ellen – az esélyegyenlőség megteremtéséért.* Tudományos konferencia a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházakról szóló 1990. évi IV. törvény húszéves évfordulója alkalmából. Budapest, 2010. június 1-2. Szerkesztette Köbel Szilvia, Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, Budapest, 2010, 185-202.
 46. „Vallás és identitás. Geopolitikai perspektívák”, Majsai Tamás (szerk.), *„Ma harcot kell vívni – politizálni kell!”* Köszöntő könyv Bárdos-Féltoronyi Miklós 75. születésnapjára, Wesley János Lelkészképző Főiskola, Theológus és Lelkészszerkesztő Szak, Budapest, 2010, 68-84.
 47. „Európa és a kereszténység a XXI. század küszöbén”, *Confessio. A Magyarországi Református Egyház Figyelője* 36, 2010/4, 5-16.
 48. „Hongrie. Néolibéralisme et crise identitaire”, *Chosir* n° 615, 2011/mars, 22-24.

49. „La persécution des chrétiens dans l'Antiquité, de Néron jusqu'à Constantin le Grand. Que nous enseigne-t-elle aujourd'hui?”, *Classica et Christiana. Periodico annuale del Centro di Studi Classici e Cristiani della Facoltà di Storia dell'Università «Alexandru I. Cuza» di Iași* 7/1, 2012, 143-156.
50. „Kereszténynek lenni az ókeresztény korban”, *Vigilia* 77, 2012/2, 82-87.
51. „Szentlélek és ember az ókeresztény szerzőknél”, *Lelkipásztor. Evangélikus lelkeszi szakfolyóirat* 87. évf., 2012/2-3, 56-65.
52. „Persecuțiile anticreștine de la Nero până la Constantin cel Mare. Antichitatea reflectată în oglinda pătimirilor moderne”, in: Cristian Bădiliță – Emanuel Conțac (editori), *Și cerul s-a umplut de sfinți... Martiriul în Antichitatea creștină și în secolul XX. Actele colocviului internațional Sighet, 2-5 iunie 2011, Curtea Veche, București, 2012, 67-93.*
53. „Apostolique, vraiment? Le Concile de Jérusalem”, *Choisir* (Genève) n° 630, 2012/juin, 13-16.

Recenziók

Az elmúlt 15 évben mintegy 260 recenzióm jelent meg – francia és magyar nyelven – a következő folyóiratokban: *Acta Antiqua Academiae Scientiarum Hungaricae*, *Antik Tanulmányok*, *Apocrypha*, *Athanasiana*, *Classica et Christiana*, *Egyháztörténeti Szemle*, *Egyházforum*, *Journal for the Study of Judaism*, *Katekhón. Keresztény teológiai, filozófiai és kulturális folyóirat*, *Klió. Történelmi szemlélő folyóirat*, *Mérleg. Lapok és könyvek szemléje*, *Revue d'Histoire Ecclésiastique*, *Regio. Kisebbség, Politika, Társadalom*, *Revue de Théologie et de Philosophie*, *Studia Biblica Athanasiana*, *Vallástudományi Szemle*, *Vigilia*.

Szakmai interjúk

Román nyelven: „Enigmele creștinismului egiptean în primele trei secole”, in: Cristian BĂDILIȚĂ, *Pe viu despre Părinții Bisericii. (Înțelepciune și Credință)*, Humanitas, București, 2003, 129-141; Idem, *Știință, dragoste, credință. Convorbiri cu patrologii europeni. (Știință & Religie)*, Curtea Veche, București, 2008, 100-111.

Francia nyelven: «Rencontre avec... Attila Jakab», par Cécilia BELIS-MARTIN. Dimanche, 10 juin 2012. (<http://caritaspatrum.free.fr/spip.php?article656>).

Tudományos tevékenység :

- Az AELAC (a keresztény apokrif iratok tanulmányozó nemzetközi egyesület) levelező tagja.
- A Nemzetközi Patrisztikus Társaság tagja.
- Az *Adamantius* (Notiziario del Gruppo Italiano di Ricerca su „Origene e la tradizione alessandrina”) olasz folyóirat időszakos rovatának (*Chronique alexandrine*) szerzője.
- A Peter Lang berni kiadónál a “Christianismes anciens” (Ókereszténységek) sorozat társszerkesztője.
- A *Classica et Christiana. Periodico annuale del Centro di Studi Classici e Cristiani della Facoltà di Storia dell'Università “Alexandru I. Cuza” di Iași* tudományos testületének tagja.

Budapest, 2012. december 6.